

## **Emergence a vznik „ex nihilo“**

**Ladislav Hejdánek**

This is a part of the original document:

[2009](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2009](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 15. 9. 2009
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 15. 9. 2009

## **Emergence a vznik „ex nihilo“**

Dávný spor, který křesťanští theologové vedli s původně řeckým „kauzalismem“, se kupodivu soustřeďoval jen na vztah mezi stvořitelem a stvořením: stvořitel stvořil všechno vůbec, tj. nebylo nic, co by jen nějak upravoval a proměňoval – bylo to formulováno jako *creatio ex nihilo*. Přitom vlastně nebyly položeny ty nejdůležitější, přímo fundamentální otázky, totiž jak takové „tvoření z ničeho“ vypadá, co o něm lze zdůvodněně resp. v rozumném kontextu říci. Poměrně snadno se stává, že se myslitel vychýlí příliš daleko do extrému, i když nahlédne některé vady nebo nedomyšlenosti určitého pojetí. Tak tomu bylo v případě těch, kdo drželi tezi o „*creatio perpetua*“ (nebo dokonce kteří se uchýlili k naprosté subjektivizaci stvoření tím, že nechali stvořitele, aby lidem ukládal do mysli určité představy, takže byl *da facto* podvrácena myšlenka, že stvořený svět je skutečný svět). Mnohem problematičtější bylo naproti tomu metafyzické (event. onto-theologické) „zpředmětnění“ Boha, které sice na jedné straně vytvořilo přinejmenším z jedné strany nepřekročitelnou propast mezi stvořitelem a stvořením, zatímco na druhé straně trvalo na „analogii entis“. Právě koncept „ryzí nepředmětnosti“ nás osvobozuje jak od každé subjektivizace, tak od objektivizací či zpředměťování tam, kde jde o skutečnou, eventuelně ryzí (čirou) nepředmětnost.

(Písek, 090915-3.)